

Nr 20 B.

Ankom till riksdagens kansli den 8 april 1921 kl. 3 e. m.

Utlåtande angående regleringen av utgifterna för kapitalökning å tilläggsstaten för år 1921 i avseende å statens järnvägar och vattenfallsverk.

(4:e avd.)

Statens järnvägar.

1:o) I den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen, nr 2, med förslag till tilläggsstat till riksstaten för år 1921 har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning: bil. 1: 1921 års tilläggsstat» fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden nämnda dag (punkt 12), föreslagit riksdagen att för utvidgning av spårsystemet m. m. vid Långsele på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 58,000 kronor.

Utvidgning
av spårsystemet m. m.
vid Långsele.

[12¹.]

Under erinran att förevarande förslag avser beredande av erforderligt konjunkturtillägg för bestridande av uppkommen merkostnad för ovannämnda arbeten, till vilkas utförande 1918 års lagtima riksdag beviljat ett reservationsanslag å 210,000 kronor, får utskottet tillstyrka förslaget.

Utskottets
yttrande.

Beträffande sättet för täckande av ifrågavarande liksom samtliga övriga på tilläggsstaten äskade anslag till utgifter för kapitalökning för ändamål, hörande under statens järnvägar och vattenfallsverk, har Kungl.

¹ Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att desamma finge utgå av lånemedel. Häremot har utskottet intet att erinra.

Utskottet får hemställa,

att riksdagen må för *utvidgning av spårsystemet m. m. vid Långsele* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 58,000 kronor att utgå av lånemedel.

Ombyggnad av bangården vid Ånge. 2:o) Kungl. Maj:t har vidare (punkt 13) föreslagit riksdagen att för ombyggnad av bangården vid Ånge på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

[13.]

För ifrågavarande bangårdsombyggnad beviljade 1919 års lagtima riksdag ett reservationsanslag av 100,000 kronor. Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka beviljande av det nu äskade tilläggsanslaget, får alltså hemställa,

att riksdagen må för *ombyggnad av bangården vid Ånge* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor att utgå av lånemedel.

Ombyggnad av rangerbangården vid Sävenäs. 3:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och i anslutning till vad utskottet under punkt 4:o) av sitt utlåtande nr 20 A anfört, hemställer utskottet,

[14.]

att riksdagen må för *ombyggnad av rangerbangården vid Sävenäs* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor att utgå av lånemedel.

Spårplanordningar i anslutning till förefintliga spårsystem. 4:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anvisande av anslag å tilläggsstat för år 1921 för utförande av spårplanordningar i anslutning till förefintliga spårsystem får utskottet, under åberopande av vad utskottet uti utlåtande nr 20 A under punkt 6:o) anfört, hemställa,

[15.]

att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke må av riksdagen bifallas.

Anläggningsanläggningar vid kol- och vattenstationer. 5:o) I anledning av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och i anslutning till vad utskottet uti utlåtande nr 20 A, punkt 7:o), yttrat, hemställer utskottet,

[16.]

att riksdagen må för utförande av *anläggningar vid kol- och vattenstationer* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 245,000 kronor att utgå av lånemedel.

6:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i ämnet framställda förslag och med hänvisning till utskottets utlåtande nr 20 A, punkt 8:o), får utskottet hemställa,

Speciella
anlägg-
ningar.

[17.]

att riksdagen må för utförande av *speciella anläggningar å bangårdar* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor att utgå av lånemedel.

7:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till utskottets utlåtande nr 20 A, punkt 10:o), hemställer utskottet,

Dubbel-
spårsbygg-
nad Aneby—
Sandsjö.

[18.]

att riksdagen må för anläggande av *ytterligare ett järnvägsspår mellan Aneby och Sandsjö* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 760,000 kronor att utgå av lånemedel.

8:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att för utläggning av *ytterligare ett järnvägsspår mellan Rönninge och Järna jämte* därmed sammanhörande anläggningar på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,400,000 kronor.

Ytterligare
ett järn-
vägsspår
mellan Rön-
ninge och
Järna m. m.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 26—28 av åberopade statsrådsprotokollet.

[19.]

Riksdagen har för åren 1913—1916 och 1918 beviljat tillhoppa 5,699,200 kronor dels för utläggning av ytterligare ett järnvägsspår mellan Rönninge och Järna med därtill hörande arbeten, dels ock för vissa i samband därmed stående kanalarbeten. Därefter hava 1918 och 1919 års lagtima riksdagar för ifrågavarande ändamål på tilläggsstaterna för respektive år anvisat ytterligare 1,600,000 respektive 1,550,000 kronor. Sammanlagt hava alltså till ifrågavarande arbetens utförande av riksdagen anvisats tillhoppa 8,849,200 kronor.

Sistnämnda båda tilläggsanslag voro föranledda dels av arbets- och materialkostnadernas stegring och dels därav, att den s. k. byggnads-

kommissionen för dubbelspåret Rönninge—Ström, vilken erhållit uppdraget att omhänderhava omförmälda arbeten, på grund av att kommissionens mellanhavande med huvudentreprenören för arbetena, Nordiska järnvägsbyggnadsaktiebolaget, icke kunnat ordnas, nödgats utgå ifrån att samtliga kostnader för arbetenas fullbordande måste bestridas av kommissionen.

I skrivelse den 28 augusti 1920 har byggnadskommissionen anfört huvudsakligen följande:

Sedan förenämnda bolag uraktlåtitt att fullgöra alla de bolaget enligt entreprenadkontraktet åliggande arbetena samt anläggningens färdigställande i dess helhet därför måste ske genom kommissionen, som även nödgats likvidera alla av bolaget verkställda arbeten, hade bolaget mot kommissionen framställt krav på ytterligare ersättningar till sammanlagt omkring 850,000 kronor. Berörda krav hade emellertid hänskjutits till skiljenämnd, vilken ännu ej avgivit sitt utslag.

Vad kommissionens tillgångar beträffade, vore bolaget jämlikt kontraktet skyldigt ersätta kommissionen för de merkostnader, kommissionen nödgades vidkännas genom att arbetena verkställdes genom dess försorg i stället för av bolaget. Storleken av dessa merkostnader kunde emellertid före arbetenas fullbordande icke exakt uppgivas. Den betydande motfordran, som kommissionen emellertid härigenom ansåge sig hava hos bolaget, torde komma att hänskjutas till skiljenämnds avgörande, vadan ifrågavarande belopp ej för närvarande vore disponibelt för bestridande av kommissionens utgifter. Vidare hade kommissionen att räkna med de penningbelopp, som på grund av Kungl. Maj:ts, i enlighet med riksdagens i ämnet fattade beslut, den 13 juni 1919 och den 9 april 1920 givna bemyndiganden kunde erhållas vid försäljning av vissa efter dubbelspåret färdigställande obehövlige markområden, ävensom med vad vissa överblivna partier räls och annan materiel vid avyttring kunde inbringa. Då emellertid större delen av dessa tillgångar ännu ej realiserats, kunde ej exakt beräknas storleken av de medel, som komme att inflyta, och ej heller tiden för medlens disponerande.

På grundval av vad kommissionen sålunda anfört, har kommissionen gjort framställning om tillfälligt anvisande av sammanlagt 1,400,000 kronor, vilket belopp departementschefen ansett böra uppföras å 1921 års tilläggsstat, att utgå av tillfälliga lånemedel.

*Utskottets
yttrande.*

Under erinran att Kungl. Maj:ts förevarande förslag endast avser beredande av tillfälligt rörelsekapital i avvaktan på den slutliga avvecklingen av det byggnadskommissionen åvilande uppdraget, får utskottet tillstyrka detta förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för utläggning av *ytterligare ett järnvägsspår mellan Rönninge och Järna* jämte där-

med sammanhörande anläggningar på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,400,000 kronor att utgå av tillfälliga lånemedel.

9:o) Kungl. Maj:t har (punkt 20) föreslagit riksdagen att för utförande av broförbindelse över Dalälven vid Mora på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor. Broförbindelse över Dalälven vid Mora.

Av statsrådsprotokollet, sid. 29, framgår, att det ifrågavarande anslaget utgör konjunkturtillägg till av 1917 och 1919 års riksdagar för ändamålet anvisade medel, tillhoppa 1,200,000 kronor. [20.]

Enligt vad av utskottet införskaffade ytterligare upplysningar givit vid handen, har den betydande kostnadsökningen till en del uppkommit genom inträffade särskilda omständigheter, varöver vederbörande icke kunnat råda, och i övrigt huvudsakligen varit föranledd av uppkomna prisstegringar. Då det begärda anslaget beviljande synes oundvikligt, får utskottet hemställa, Utskottets yttrande.

att riksdagen må för utförande av *broförbindelse över Dalälven vid Mora* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor att utgå av lånemedel.

10:o) Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen (punkt 21) att till utförande av arbeten vid driftverkstäder på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 72,000 kronor. Driftverkstäder. [21.]

Utredning i ärendet återfinnes å sid. 30 i statsrådsprotokollet.

Förevarande anslag utgör konjunkturtillägg till av riksdagen för åren 1919 och 1920 för ifrågavarande ändamål anvisade anslag.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa

att riksdagen må till utförande av *arbeten vid driftverkstäder* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 72,000 kronor att utgå av lånemedel.

11:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i ämnet framställda förslag och med hänvisning till utskottets utlåtande nr 20 A, punkt 16:o), får utskottet hemställa, Tillbyggnad av och diverse anläggningar vid lokomotivstationer.

[22.]

att riksdagen må för utförande av *tillbyggnad av och diverse anläggningar vid vissa lokomotivstationer* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 166,000 kronor att utgå av lånemedel.

Husbyggnader. 12:o) Under hänvisning till vad utskottet i utlåtande nr 20 A, punkt 17:o), yttrat, får utskottet hemställa,
[23.]

att riksdagen må för *husbyggnader* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 76,800 kronor att utgå av lånemedel.

Ordnande av brandväsendet vid statens järnvägar. 13:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och i anslutning till utskottets utlåtande nr 20 A, punkt 21:o), hemställer utskottet,
[24.]

att riksdagen må för *ordnande av brandväsendet vid statens järnvägar* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor att utgå av lånemedel.

Statsbanan Sveg—Brunflo. 14:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25) och under hänvisning i övrigt till utskottets utlåtande nr 20 A (punkt 23:o), får utskottet hemställa,
[25.]

att riksdagen må till *fortsättning av statsbanan Sveg—Brunflo* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 1,800,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Järnvägsförbindelse mellan svenska och finska järnvägsnäten vid Haparanda. 15:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och i anslutning till vad utskottet under punkt 26:o) av sitt utlåtande nr 20 A anfört, hemställer utskottet,
[26.]

att riksdagen må för *anordnande av järnvägsförbindelse mellan de svenska och finska järnvägsnäten* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 350,000 kronor att utgå av lånemedel.

16:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad utskottet i utlåtande nr 20 A, punkt 29:o), yttrat, får utskottet hemställa, Rullande materiel. [27.]

att riksdagen må för anskaffning av *rullande materiel* vid statens järnvägar på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 2,500,000 kronor, att utgå av lånemedel.

17:o) Under hänvisning till vad utskottet i sitt utlåtande nr 20 A, punkt 30:o), anfört, får utskottet, i anledning av Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda förslag (punkt 28), hemställa, Införande av genomgående tryckluftsbroms. [28.]

att riksdagen må för införande av *genomgående tryckluftsbroms* beträffande statens järnvägars rullande materiel på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 750,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Statens vattenfallsverk.

18:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag och under hänvisning till utskottets utlåtande nr 20 A, punkt 32:o), får utskottet hemställa, Södertälje kanal. [29.]

att riksdagen må för *fortsättande av arbetena med Södertälje kanals ombyggnad* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor, att utgå av lånemedel.

19:o) Kungl. Maj:t har (punkt 30) föreslagit riksdagen att för kompletterings- och förbättringsarbeten å Trollhätte kanal å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 775,000 kronor. Trollhätte kanal. [30.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 32—34 av åberopade statsrådsprotokollet.

Såsom av departementschefen framhållits, utgöra de arbeten, för vilka anslag nu äskas, i första hand sådana, som innebära ett fullbordande av den beslutade kanalombyggnaden och vilka redan blivit av styrelsen

utförda. Att ytterligare anslag för detta ändamål skulle bliva erforderligt, förutsattes redan vid beviljande av ett tidigare tilläggsanslag å 700,000 kronor. Härjämte erfordras vissa kompletteringsarbeten, som för trafikens trygghet eller beredande av driftbesparingar med det snaraste böra komma till utförande.

*Utskottets
yttrande.*

Med hänsyn till det fortgående prisfallet och då vissa mindre begränsningar uti planen för ovannämnda kompletteringsarbeten synas utan större olägenhet kunna företagas, har utskottet funnit det för ändamålet äskade beloppet kunna nedsättas till 625,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för *kompletterings- och förbättringsarbeten å Trollhätte kanal* å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 625,000 kronor att utgå av lånemedel.

*Tredje ut-
byggnaden
av Troll-
hätte kraft-
station.*

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att för fullbordandet av Trollhätte kraftstations tredje utbyggnad å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 34 och 35 av åberopade statsrådsprotokollet.

För Trollhätte kraftstations tredje utbyggnad har riksdagen hittills för åren 1914—1919 anvisat tillhoppa 11,480,000 kronor.

Vattenfallsstyrelsen har anmält, att sedan de återstående efterarbetena å vattenbyggnader m. m. fullbordats och kostnaderna för ännu behövlige kompletteringar av den elektriska utrustningen och den till tredje utbyggnaden hörande delen av ställverksbyggnaden sålunda kunnat med tämligen stor noggrannhet beräknas och sedan man ytterligare erhållit större klarhet beträffande kraftens användning, det visat sig, att ett fyllnadsanslag av 1,000,000 kronor erfordrades för fullbordandet av ifrågavarande utbyggnad.

Hittills anvisade medel för Trollhätte kraftstations tredje utbyggnad överstiga med omkring 1,200,000 kronor det belopp, som vattenfallsstyrelsen vid dess på hösten 1916 framställda anslagsäskanden för ändamålet beräknat.

*Utskottets
yttrande.*

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *fullbordandet av Trollhätte kraftstations tredje utbyggnad* å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor att utgå av lånemedel.

21:o) I anledning av Kungl. Maj:ts i ämnet framställda förslag och med hänvisning till utskottets utlåtande nr 20 A, punkt 34:o), får utskottet beträffande anslag till första utbyggnaden av kraftstationen vid Lilla Edet hemställa, **Första utbyggnaden av kraftstationen vid Lilla Edet.**

[32.]

att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke må av riksdagen bifallas.

22:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad utskottet i utlåtande nr 20 A, punkt 35:o), yttrat, får utskottet hemställa, **Förberedande åtgärder för Vänerns reglering.**

[33.]

att riksdagen må till fortsatta *förberedande åtgärder för Vänerns reglering* å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 800,000 kronor att utgå av lånemedel.

23:o) Kungl. Maj:t har (punkt 34) föreslagit riksdagen att till anordnande av permanenta bottenutskov i dammbyggnaden vid Porjus å 1921 års tilläggsstat bevilja ett reservationsanslag av 150,000 kronor. **Kraftstationen vid Porjus.**

[34.]

Under hänvisning till statsrådsprotokollet sid. 36, varav framgår, att det ifrågavarande anslaget är avsett för ett ändamålsenligt istandsättande av två i dammbyggnaden vid Porjus anordnade bottenutskov, vilka ur driftsäkerhetssynpunkt ansetts böra där bibehållas, får utskottet hemställa, *Utskottets yttrande.*

att riksdagen må till anordnande av *permanent bottenutskov i dammbyggnaden vid Porjus* å 1921 års tilläggsstat bevilja ett reservationsanslag av 150,000 kronor att utgå av lånemedel.

24:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i ämnet framställda förslag och med hänvisning till utskottets utlåtande nr 20 A, punkt 37:o) får utskottet hemställa, **Reglering av Stora Lule älvs vatten-system.**

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 16 häft. (Nr 20 A—20 B.) 2

[35; 36.]

att riksdagen må

a) för fullbordande av den av 1913 års riksdag beslutade regleringskanalen vid Luleluspån å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 750,000 kronor att utgå av lånemedel;

b) för fortsättande av arbetena för reglering av Suorvasjöarna å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor att utgå av lånemedel.

Kostnader
för Skatt-
ungens och
Oresjöns
reglering
samt regle-
ringsarbe-
ten vid
Amungen
m. fl. sjöar.

25:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37), att
dels bemyndiga vattenfallsstyrelsen att under iakttagande av de särskilda föreskrifter, som Kungl. Maj:t kan komma att meddela, förbinda kronan såsom ägare av Älvkarleby vattenfall med därtill hörande forsar samt av Tyttboforsen att till utförande av regleringsarbeten vid Skattungen och Oresjön enligt av Dalälvens regleringsförening utarbetad plan lämna de bidrag, som enligt föreningens stadgar åligga ägare av vattenfall;

[37.]

dels till bestridande av på staten belöpande andel av kostnaden för nämnda regleringsarbeten, utöver för ändamålet tidigare beviljade medel, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 91,270 kronor;

dels ock för fullgörande av de på staten belöpande förskottsinbetalningar till föreningen, som betingas av att ägarna av obebyggda fall i Dalälven icke äro skyldiga att omedelbart inbetala på dessa fall belöpande andelar i regleringskostnaden, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 66,380 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 37—41 av återopade statsrådsprotokollet.

Vidare har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 4 mars 1921 dagtecknad proposition (nr 120), vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels till bestridande av statens kostnader för insatser i Dalälvens regleringsförening ävensom för utförande av regleringsarbeten vid Amungen, Ljugaren och Balungen, utöver för berörda ändamål tidigare beviljade medel, på tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 73,900 kronor att utgå av lånemedel;

dels för fullgörande av de på staten belöpande förskottsinsbetalningar till föreningen, som betingas av att ägarna av obebyggda fall i Dalälven icke äro skyldiga att omedelbart inbetala på dessa fall belöpande andel i kostnaden för nämnda regleringsarbeten, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 65,750 kronor att utgå av tillfälliga lånemedel;

dels ock, vid bifall till vad sålunda föreslagits, besluta, att de i förslaget till tilläggsstat för år 1921 bland inkomsterna under rubriken »Fast upplåning» upptagna lånemedel skola höjas med 73,900 kronor samt de under rubriken »Tillfällig upplåning» upptagna lånemedel med 65,750 kronor.

Beträffande den utredning, som förebragts till stöd för Kungl. Maj:ts sist angivna förslag, får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Statsmakterna hava redan tidigare fattat beslut ej endast om vattenfallsstyrelsens inträde i Dalälvens regleringsförening utan även om statens deltagande i förenämnda regleringsföretag, avseende dels Skattungen och Oresjön dels ock sjöarna Amungen, Ljugaren och Balungen. De nu äskade beloppen avse gäldande av ökade insatser i föreningen, för dess allmänna förvaltningskostnader med mera samt av merkostnaderna för berörda regleringsföretag.

Utskottet får tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande framställningar. *Utskottets*

I likhet med Kungl. Maj:t, anser utskottet att tackning för de båda ovan omförmälda belopp å 66,380 kronor och 65,750 kronor, som äro avsedda för fullgörande av förskottsinsbetalningar till föreningen, betingade av att ägarna till obebyggda fall i Dalälven icke äro skyldiga att omedelbart gälda å dem belöpande andelar av regleringskostnaderna, bör beredas genom tillfällig upplåning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

1) bemyndiga vattenfallsstyrelsen att under iakttagande av de särskilda föreskrifter, som Kungl. Maj:t kan komma att meddela, förbinda kronan såsom ägare av Älvkarleby vattenfall med därtill hörande forsar samt av Tyttboforsen att till *utförande av regleringsarbeten vid Skattungen och Oresjön* enligt av Dalälvens

yttrande

regleringsförening utarbetad plan lämna de bidrag, som enligt föreningens stadgar åligga ägare av vattenfall;

2) till bestridande av på staten belöpande andel av kostnaderna för nämnda regleringsarbeten, utöver för ändamålet tidigare beviljade medel, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 91,270 kronor att utgå av lånemedel;

3) för fullgörande av de på staten belöpande förskottsinsbetalningar till föreningen, som betingas av att ägarna av oobbyggda fall i Dalälven icke äro skyldiga att omedelbart inbetala på dessa fall belöpande andelar i regleringskostnaden, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 66,380 kronor att utgå av tillfälliga lånemedel;

4) till bestridande av statens kostnader för *insatser i Dalälvens regleringsförening* ävensom för *utförande av regleringsarbeten vid Amungen, Ljugaren och Balungen*, utöver för berörda ändamål tidigare beviljade medel, på tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 73,900 kronor att utgå av lånemedel;

5) för fullgörande av de på staten belöpande förskottsinsbetalningar till föreningen, som betingas av att ägarna av oobbyggda fall i Dalälven icke äro skyldiga att omedelbart inbetala på dessa fall belöpande andel i kostnaden för nämnda regleringsarbeten, på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 65,750 kronor att utgå av tillfälliga lånemedel.

Beträffande framställningen om höjande av inkomstittlarna »fast upplåning» och »tillfällig upplåning» kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande.

Kraftstationen vid Älvkarleby.

26:o) I anledning av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och i anslutning till vad utskottet uti utlåtande nr 20 A, punkt 38:o), anför, hemställer utskottet,

[38.]

att riksdagen må för vissa *ändringsarbeten å turbinaggagaten vid Älvkarleby kraftstation* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 70,000 kronor att utgå av lånemedel.

27:o) Kungl. Maj:t har (punkt 39) föreslagit riksdagen, att som tilläggsanslag för första, andra och tredje utbyggnaderna av ångkraftstationen i Västerås å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 2,600,000 kronor.

Ångkraftstationen vid Västerås.

[39.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 41—44 av åberopade statsrådsprotokollet.

För anläggning av en ångreservstation i Västerås hava hittills beviljats sammanlagt 4,650,000 kronor. Därav hava 1,650,000 kronor avsetts för kraftstationens första utbyggnad samt 1,500,000 kronor för vardera av stationens andra och tredje utbyggnader. Därjämte har ett särskilt anslag å 165,000 kronor beviljats för uppförande av bostadshus vid stationen.

Det nu gjorda äskandet om tilläggsanslag å 2,600,000 kronor har föranletts av uppkommen kostnadsökning för ifrågavarande utbyggnader. För första och andra utbyggnaderna uppgår sålunda den beräknade kostnadsökningen till sammanlagt 1,600,000 kronor, medan den tredje utbyggnaden beräknats kräva ytterligare 1,000,000 kronor.

Utskottet får, med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts föresvarande förslag och under erinran att med den tidigare ifrågasatta ytterligare utbyggnaden av ifrågavarande ångkraftstation kommer att tillsvidare anstå, hemställa,

Utskottets hemställan.

att riksdagen må som *tilläggsanslag för första, andra och tredje utbyggnaderna av ångkraftstationen i Västerås* å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 2,600,000 kronor att utgå av lånemedel.

28:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad utskottet i utlåtande nr 20 A punkt 39, yttrat, får utskottet hemställa,

Kraftstationen vid Motala.

[40.]

att riksdagen må för *första utbyggnaden av kraftstationen vid Motala* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 2,500,000 kronor att utgå av lånemedel.

Reglering av vattenföringen mellan Vättern och Boren. 29:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med hänvisning till utskottets utlåtande nr 20 A, punkt 40:o), får utskottet hemställa,

[41.]

att riksdagen må till genomförande av en *veckoreglering av Motalaströms vattenföring mellan Vättern och Boren* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor att utgå av lånemedel.

Distributionsanläggningar i anslutning till vad utskottet uti utlåtande nr 20 A under punkt 41:o) för statens kraftverk. 30:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och anförts, får utskottet hemställa,

[42.]

att riksdagen må *dels* för utförande av *distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten för statens kraftverk* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 7,000,000 kronor att utgå av lånemedel, *dels ock* medgiva, att för samma ändamål må av de utav 1920 års riksdag för första utbyggnaden av Harsprångets kraftstation beviljade, men på grund av riksdagens beslut ej disponibla medlen å 6,000,000 kronor användas 4,100,000 kronor.

Statens vattenfallsverksfastighetsförvaltning. 31:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning (punkt 43) och under hänvisning till vad utskottet uti utlåtande nr 20 A punkt 42:o), anförts, får utskottet hemställa,

[43.]

att riksdagen må till *förstärkning av rörelsekapitalet för statens vattenfallsverks fastighetsförvaltning* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 450,000 kronor att utgå av tillfälliga lånemedel.

Rörelsekapital. 32:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och i anslutning till vad utskottet uti utlåtande nr 20 A, punkt 44:o), yttrat, hemställer utskottet,

[44.]

att riksdagen må för *rörelsekapital* vid statens vattenfallsverk på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 5,000,000 kronor att utgå av lånemedel.

33:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och i anslutning till vad utskottet uti utlåtande nr 20 A, punkt 45:o), anført, får utskottet hemställa,

**Inventarier
för statens
vattenfalls-
verk.**

[45.]

att riksdagen må till *inventarier för statens vattenfallsverk* på tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor att utgå av lånemedel.

34:o) Kungl. Maj:t har (punkt 46) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde komma att i ämnet avlätas, för tillgodo- seende av vattenfallsstyrelsens lokalbehov på tilläggsstat för år 1921 beräkna ett reservationsanslag av 1,050,000 kronor.

**Tillgodo-
seende av
vattenfalls-
styrelsens
lokalbehov.**

[46.]

Såsom utskottet i sitt utlåtande nr 20 A punkt 46:o) omförmält, påkallas icke något utskottets vidare yttrande angående Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning; vilket utskottet skolat för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 8 april 1921.

På statsutskottets vägnar.

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 20 A.
